

№5/2026

ANDIJON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

ADPI
Ilmiy xabarnomasi

TEKNOLOGIYA TA'LIMIDA LOYIHALANGAN DARSLARNI TASHKIL ETISH METODIKASI

Jaloldinova Shaxnoza Xasanboyevna, Mamajonova Guluzro Abdurashitovna, Mir-yusupova Muxayyo Alimjonova
Andijon davlat pedagogika instituti

Annotatsiya.

Mazkur maqolada texnologiya ta'limida loyihalangan darslarni tashkil etishning pedagogik asoslari va metodik xususiyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, loyihaviy ta'limning o'quvchilar ijodiy faolligi, mustaqil fikrlashi va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Texnologiya darslarida loyihalash metodidan foydalanishning samarali usullari, interfaol yondashuvlar va innovatsion texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari loyihaviy ta'lim texnologiyasi o'quvchilarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda muhim omil ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar:

texnologiya ta'limi, loyihaviy ta'lim, innovatsion texnologiya, dars metodikasi, ijodiy faoliyat, interfaol usullar, kasbiy kompetensiya.

Аннотация.

В данной статье анализируются педагогические основы и методологические особенности организации проектно-ориентированных уроков в технологическом образовании. Также подчеркивается важность проектного обучения в развитии творческой активности учащихся, самостоятельного мышления и практических навыков. Рассматриваются эффективные методы использования проектного метода на уроках технологии, интерактивные подходы и возможности применения инновационных технологий. Результаты исследования показывают, что проектно-ориентированное обучение технологиям является важным фактором формирования профессиональных компетенций учащихся.

Ключевые слова:

технологическое образование, проектно-ориентированное обучение, инновационные технологии, методика преподавания, творческая активность, интерактивные методы, профессиональная компетентность.

Abstract.

This article analyzes the pedagogical foundations and methodological features of organizing project-based lessons in technology education. It also highlights the importance of project-based learning in developing students' creative activity, independent thinking, and practical skills. Effective methods of using the design method in technology lessons, interactive approaches, and the possibilities of using innovative technologies are considered. The results of the study show that project-based learning technology is an important factor in the formation of students' professional competencies.

Keywords:

technology education, project-based learning, innovative technology, teaching methodology, creative activity, interactive methods, professional competence.

Hozirgi zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ularni amaliy faoliyatga tayyorlash va ijodiy salohiyatini yuksaltirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda texnologiya ta'limi alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki texnologiya fani o'quvchilarni mehnatga, amaliy faoliyatga va kasbiy yo'nalishga tayyorlashga xizmat qiladi. So'nggi yillarda ta'lim jarayonida an'anaviy usullar bilan bir qatorda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishga katta e'tibor qaratilmoqda. Ana shunday texnologiyalardan biri loyihaviy ta'lim hisoblanadi. Loyihalash asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning mustaqil faolligini oshirish, muammoli vaziyatlarga yechim topish va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Texnologiya ta'limida

loyihaviy darslarni tashkil etish o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan bog'lash imkonini beradi. Bu esa ularning kelajakda raqobatbardosh mutaxassis bo'lib shakllanishiga zamin yaratadi.

Metodologiya. Tadqiqot jarayonida pedagogik kuzatuv, tahlil, qiyosiy o'rganish, ilmiy-metodik adabiyotlarni tahlil qilish va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, texnologiya ta'limi sohasida qo'llanilayotgan ilg'or pedagogik tajribalar o'rganildi. Tadqiqotda quyidagi metodik yondashuvlarga asosiy e'tibor qaratildi: Loyihaviy ta'lim texnologiyasi; Interfaol ta'lim usullari; Muammoli ta'lim; Amaliy faoliyatga yo'naltirilgan ta'lim; Raqamli texnologiyalardan foydalanish. Loyihalashgan darslarni tashkil etish jarayonida o'quvchilarning yosh xususiyatlari, qiziqishlari va individual qobiliyatlarini hisobga olish muhim shart sifatida belgilandi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari texnologiya ta'limida loyihalashgan darslardan foydalanish ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatdi.

1. Loyihaviy ta'limning pedagogik ahamiyati. Loyihaviy ta'lim o'quvchilarning mustaqil faoliyatiga asoslanadi. Unda o'quvchi muayyan muammoni hal qilish jarayonida axborot izlaydi, tahlil qiladi va amaliy yechim ishlab chiqadi. Bu jarayon: ijodiy fikrlashni; mustaqil qaror qabul qilishni; tadqiqotchilik ko'nikmalarini; jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantiradi.

2. Loyihalashgan dars bosqichlari. Texnologiya ta'limida loyihalashgan darslar quyidagi bosqichlarda tashkil etiladi:

Muammoni belgilash. Dars boshida o'quvchilar oldiga muayyan amaliy muammo qo'yiladi. Masalan, milliy naqshlar asosida suvenir yaratish yoki maishiy buyum konstruksiyasini ishlab chiqish vazifasi berilishi mumkin.

Rejalashtirish. O'quvchilar loyihani amalga oshirish rejasini tuzadilar, materiallar va ish usullarini tanlaydilar.

Amaliy faoliyat. Bu bosqichda mahsulot yaratiladi. O'quvchilar o'z g'oyalarini amaliyotda sinab ko'radilar.

Taqdimot va baholash. Tayyor mahsulot taqdim etiladi va uning afzalliklari tahlil qilinadi.

3. Interfaol usullardan foydalanish. Loyihalashgan darslarda "Aqliy hujum", "Klaster", "SWOT-tahlil", "Blis-so'rov" kabi interfaol usullardan foydalanish o'quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi. Interfaol usullar: o'quvchilarning qiziqishini kuchaytiradi; mustaqil fikrlashni rivojlantiradi; hamkorlik muhitini shakllantiradi.

4. Raqamli texnologiyalar imkoniyatlari. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari loyihalashgan darslarni samarali tashkil etish imkonini beradi. Kompyuter dasturlari, 3D modellash, multimediali taqdimotlar va onlayn platformalar o'quvchilarning ijodiy faolligini oshiradi. Raqamli texnologiyalar: vizual tushuntirish imkoniyatini kengaytiradi; vaqtdan unumli foydalanishni ta'minlaydi; mustaqil ta'limni rivojlantiradi.

Muhokama. Loyihaviy ta'lim texnologiyasi texnologiya fanining mazmuni va maqsadiga to'liq mos keladi. Chunki mazkur fan nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lashga qaratilgan.

Loyihalashgan darslarda o'quvchi tayyor ma'lumotni qabul qiluvchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi.

Pedagogik tahlillar shuni ko'rsatadiki, an'anaviy darslarda o'quvchilarning faolligi nisbatan past bo'ladi. Loyihaviy ta'limda esa har bir o'quvchi muayyan vazifani bajarish orqali jamoaviy ish jarayoniga jalb qilinadi. Shu bilan birga, loyihaviy ta'lim o'quvchilarning kasbiy qiziqishlarini aniqlashda ham muhim ahamiyatga ega. Amaliy faoliyat jarayonida ular muayyan kasb turlariga qiziqish bildirishlari mumkin. Loyihalashgan darslarni samarali tashkil etish uchun o'qituvchi yuqori pedagogik mahoratga ega bo'lishi lozim. U nafaqat bilim beruvchi, balki maslahatchi va yo'naltiruvchi vazifasini ham bajaradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, texnologiya ta'limida loyihalashgan darslarni tashkil etish o'quvchilarning ijodiy va amaliy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

loyihaviy ta'lim o'quvchilarning mustaqil faolligini oshiradi; amaliy faoliyat kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi; interfaol usullar dars samaradorligini oshiradi; raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining innovatsion muhitini yaratadi; loyihalashgan darslar o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Kelgusida texnologiya ta'limi uchun raqamli loyihaviy platformalar va elektron metodik qo'llanmalar ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Tolipov O', Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2017.
2. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Saidahmedov N. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2021.
4. Yo'ldoshev J. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent, 2020.
5. Dewey J. Experience and Education. – New York, 2015.
6. Kilpatrick W.H. Project Method in Education. – USA, 2016.
7. Guilford J. Creativity and Learning. – London, 2017.
8. Torrance E.P. Creative Thinking in Education. – USA, 2018.

Ортиков Муроджон

МЕТОДЫ И СРЕДСТВА ЗАЩИТЫ АППАРАТНЫХ СРЕДСТВ КЗИ ОТ
НЕСАНКЦИОНИРОВАННОГО ДОСТУПА 155 160

**Jaloldinova Shaxnoza Xasanboyevna, Mamajonova Guluzro Abdurashitovna,
Mir-yusupova Muxayyo Alimjonova**

TEKNOLOGIYA TA'LIMIDA LOYIHALANGAN DARSLARNI TASHKIL ETISH
METODIKASI 161 163

Хужанов Э.Б., Мухтарова Х.Х.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РАЗДЕЛА «ЭЛЕКТРИЧЕСТВО
И МАГНЕТИЗМ» В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ 164 169

Ортиков Муроджон

ВНЕДРЕНИЕ ЛЕГКОВЕСНОЙ КРИПТОГРАФИИ В УСТРОЙСТВАХ С
ОГРАНИЧЕННОЙ ВЫЧИСЛИТЕЛЬНОЙ МОЩНОСТЬЮ 170 176

Musayeva Muazzamxon Zokirxonovna

YOG'UCHGA ISHLOV BERISH SAN'ATINI ZAMONAVIY TEKNOLOGIYALAR VA
PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH 177 179

Akbarov Zaydullo Muxtor o'g'li

SERVERLESS TEKNOLOGIYALAR: ARZON VA YUQORI SAMARALI
DASTURLASH USULLARI 180 184

